

CZU 343.3 : 343.9

TERORISMUL, CRIMINALITATEA ORGANIZATĂ ȘI CORUPȚIA**Gheorghe GLADCHI,**doctor habilitat în drept, profesor universitar
Academia „Ștefan cel Mare” a MAI al Republicii Moldova

Problema contracarării terorismului reprezintă la ora actuală una din direcțiile principale ale asigurării securității statului. Terorismul este una din cele mai periculoase forme ale criminalității care produce cele mai grave urmări, destabilizând dezvoltarea statului. Pe parcursul evoluției sale, terorismul ca orice alt fenomen social, amplificându-se, s-a modificat continuu, devenind în consecință un sistem mai organizat. De asemenea, a sporit eficiența cooperării dintre membrii grupului terorist, dintre grupurile teroriste, dintre diferite organizații teroriste, precum și dintre organizațiile teroriste și reprezentanții organizațiilor criminale de tip mafiot.

Cuvinte-cheie: terorism, criminalitate organizată, corupție, extremiste, grupuri / organizații teroriste.

TERRORISM, ORGANIZED CRIMINALITY AND CORRUPTION**Gheorghe GLADCHI,**PhD, university professor
of the Department “Criminal Sciences” of the Academy “Ștefan cel Mare” of MIA

The issue of combating terrorism is currently one of the main directions of ensuring state security. Terrorism is one of the most dangerous forms of crime that produces the most serious consequences, destabilizing state development. Throughout its evolution, terrorism, as any other social phenomenon, amplifying itself, has continually changed, becoming accordingly a more organized system. Also, has increased the efficiency of cooperation among terrorist group members, among terrorist groups, among various terrorist organizations, as well as between terrorist organizations and representatives of mafia type criminal organizations.

Keywords: terrorism, organized crime, corruption, extremists, terrorist groups / organizations.

Introducere. Problema contracarării terorismului reprezintă la ora actuală una din direcțiile principale ale asigurării securității statului. Terorismul este una din cele mai periculoase forme ale criminalității care produce cele mai grave urmări, destabilizând dezvoltarea statului. Pe parcursul evoluției sale, terorismul ca orice alt fenomen social, amplificându-se, s-a modificat continuu, devenind în consecință un sistem mai organizat. De asemenea, a sporit eficiența cooperării dintre membrii grupului terorist, dintre grupurile teroriste, dintre diferite organizații teroriste, precum și dintre organizațiile teroriste și reprezentanții organizațiilor criminale de tip mafiot.

Terorismul ca manifestare negativă și radicală a vieții sociale se îmbină strâns și de acum nu mai poate exista „eficient” fără

criminalitatea organizată și corupție. Terorismul, criminalitatea organizată și corupția constituie provocări actuale complexe și în continuă evoluție, în materie de securitate. Promovarea valorilor comune, a statului de drept și a drepturilor fundamentale, combaterii discriminării de orice fel, combaterea terorismului, a crimei organizate și corupției sunt măsuri incluse pe agenda Comisiei Europene conduse de Jean-Claude Junker. În această ordine de idei, împărtășim viziunea criminologului rus Лунеев В.В. care consideră că terorismul și activitățile legate de acesta sunt comise de formațiuni criminale organizate, dar o parte substanțială din infracțiunile respective rămân nedescoperite, de aceea astfel de fapte infracționale, în statistica penală, nu sunt atribuite criminalității organizate [1, p. 60-67]. Gradul de descoperire

rire a acestor infracțiuni este determinat direct de nivelul corupției în societate.

Este evident că amplificarea în prezent a terorismului și crimei organizate sunt efectele negative ale globalizării. Precizăm că crima organizată și terorismul nu sunt fenomene noi apărute pe scena lumii. Ceea ce este nou este ritmul lor rapid de propagare, amploarea rețelelor ce le susțin sau ușurința cu care eludează legea. Criminalitatea sub toate formele ei (traficul de armament, de materiale nucleare și de droguri, traficul de persoane, spălarea banilor), dar și terorismul constituie o amenințare globală pentru ceea ce înseamnă siguranța lumii, atât prin amploarea de nestăvilit (deocamdată), cât și prin varietatea și, de ce nu, ingeniozitatea mijloacelor de care dispun și pe care le utilizează pentru atingerea propriilor obiective [2].

Există multe cazuri când grupările teroriste preiau metodele, experiența și mijloacele folosite de organizațiile criminale, le aplică cu succes și își ating astfel scopurile propuse. În acest context, putem menționa existența asemănărilor evidente între răpirile practicate de mafia italiană (cu scopul obținerii răscumpărării) și răpirile politice tot mai frecvente din America Latină. Există un șir de infracțiuni care în aceeași măsură pot fi atribuite atât teroriștilor, cât și celorlalți criminali, cum ar fi aruncarea în aer a clădirilor, distrugerea operelor de artă, jafurile, asasinatele, luarea de ostatici și negocierea ulterioară în vederea eliberării acestora.

Deosebiri dintre criminalitatea organizată și terorism sunt determinate de motivația și scopul săvârșirii actelor respective, precum și de modalitatea de selectare a victimelor. Terorismul este un tip de criminalitate orientată politic, care utilizează violența sistematică și amenințarea cu violența în scopul promovării schimbării sociale sau politice. Crima organizată nu urmărește obiective politice similare celor vizate de organizațiile teroriste. Ea poate influența viața politică protejând sau promovând persoane publice care să-i sprijine interesele economice. Aceste acțiuni cad însă sub incidența

legislației penale de drept comun, neconstituind o fază a unui conflict politic. Pentru atingerea obiectivelor politice, organizațiile politice se pot implica în activități infracționale de drept comun (jafuri armate, răpiri de persoane, estorcări de fonduri, trafic de stupefiante ori de arme etc.), dar scopul acestor fapte penale nu este îmbogățirea individuală, ci finanțarea activităților teroriste [3, p. 322]. Există și cazuri când interesele politice ale unor grupări teroriste dispar și acestea se transformă în organizații criminale de tip mafiot [4, p. 121-122].

În a doua jumătate a sec. al XX-lea, terorismul a luat proporții globale și a devenit un mijloc specific de realizare a scopurilor strategice. În această perioadă s-au format principalele curente extremiste, social-politice, naționaliste, politico-religioase (mai ales islamice), separatiste etc. Acest proces a fost marcat de crearea unui sistem ramificat al structurilor teroriste de diferite categorii și orientări politice localizate în regiunile de importanță strategică, politică și militară. Drept condiție necesară pentru consolidarea structurilor teroriste și atingerea nivelului relativ înalt de organizare al acestora servește crearea unei baze doctrinale, a concepțiilor ideologice care sunt importante la determinarea scopurilor grupărilor teroriste, a mijloacelor pentru asigurarea organizării politice, menținerii popularității în rândul maselor. Actualmente formarea ideologiei teroriste poate fi atribuită tuturor curentelor principale, deși în măsură diferită. Este justă și afirmarea că terorismul folosește metode specifice de dirijare a comportamentului subiecților cărora le-au fost înaintate anumite cerințe. De fapt, sunt aplicate practici deosebite de violențe care, de regulă, servesc pentru atingerea unor scopuri de importanță globală. Totodată, însuși terorismul este o practică orientată spre atingerea anumitor scopuri, fiind produsă de diverse motive. Analiza practicilor terorismului este necesară pentru identificarea motivelor și circumstanțelor care au determinat săvârșirea actelor teroriste [5, p. 9-25].

Mișcările extremiste, naționaliste și politico-religioase (de obicei separatiste) își stabilesc principii doctrinare de consolidare a activității teroriste care, de regulă, promovează ideile luptei de rezistență națională, de opunere imperialismului, neocolonialismului, expansiunii „Vestului” spre statele în curs de dezvoltare etc. Majoritatea mișcărilor extremiste de stânga deja o perioadă îndelungată de timp se conduc în activitățile teroriste de concepții care susțin imperativitatea istorică și oportunitatea morală pentru practicarea violenței politice în scopul reformării societății. În sfera extremismului de stânga aceste idei sunt legate de concepția luptei antiimperialiste de partizani, strategia „gherilei orășenești” și escaladarea tensiunii, de alte concepții similare ce urmăresc antrenarea populației în lupta revoluționară. Această concepție este proprie pentru un șir de organizații extremiste de stânga din Europa, America Latină, Asia de Sud-Vest, unde, în viziunea acestora, este binevenită înfruntarea atitudinii tolerante a populației față de politica de stat, prin aplicarea practicilor teroriste și a altor acțiuni violente care, în mod treptat, ar putea trezi nemulțumirea maselor și astfel ar fi puse premisele declanșării unor revoluții. O perioadă îndelungată de timp aceste idei erau promovate de organizațiile de stânga de tipul R.A.F. (Republica Federativă Germană), „Brigăzile roșii” (Italia), „Action Directe” (Franța), „DAF-SOL” (Turcia) etc.

De teorii politice ideologice bine argumentate dispun și organizațiile extremiste de dreapta, mișcările neofasciste și altele de orientare teroristă. Ocupând, în principiu, poziții antidemocratice, naționaliste și rasiste, aceste organizații, după o serie de înfrângeri politice într-un șir de state din Europa, America Latină și Asia, refuzând categoric să renunțe la convingerile lor, au recurs la mascarea directivelor ideologice privind folosirea violenței în scopuri politice. Lansarea sloganurilor acestora se face cu anumite rezerve, limitându-se, cu precădere, la postulatele privind necesitatea luptei pentru „pu-

ritatea nației”, contra „dominației străine”, „neputința liberalismului” etc. În țările Europei, SUA și alte state, propaganda politică este motivată de migrarea în masă a populației din țările în curs de dezvoltare. Datorită caracterului populist al speculațiilor amintite mai sus, subiecții activității extremiste de dreapta au câștigat susținerea și solidaritatea în rândul maselor largi.

Alături de organizațiile tradiționale strict centralizate care includ un număr relativ mic de membri și care, de obicei, nu dispun de bază socială însemnată, în perioada de după cel de al Doilea Război Mondial și în următoarele decenii au început să apară noi forme organizaționale ale structurilor de orientare teroristă. Un loc important în acest sens l-au ocupat organizațiile mari ce apăreau pe baze etnice naționale sau politice, religioase (mai ales islamice), care, de regulă, erau organizații teroriste internaționale, cum ar fi „Armata Roșie” japoneză de extremă stânga „I.R.A.” – naționalistă, „Hezbollah”, „Al-Gamaa”, „Al-Islamia”, „Al-Qaeda” – islamice sau total religioase ca „Aum-Shinrike” etc. Aceste organizații dispun de un important aparat central cu subdiviziuni specializate pe direcții de activitate, de structuri periferice (filiale), inclusiv peste hotare. De exemplu, în „Al-Qaeda”, organizație teroristă cunoscută din anii ‘80 ai secolului trecut, aparatul central este compus din următoarele comitete: militar, religios, financiar și internațional, iar structurile periferice sunt create în peste 50 de state.

Un alt tip de organizații de orientare teroristă ce au căpătat amploare în a doua jumătate a sec. al XX-lea sunt structurile militarizate create pe baze ideologice politice care practică tactica războiului de gherilă (partizani) în combinație cu activitatea teroristă activă. La acestea se referă, de exemplu, organizațiile teroriste de extremă stânga cum sunt Forțele armate revoluționare ale Columbiei, Mișcarea revoluționară Tupac Amaru (Peru), organizațiile analogice din Brazilia, Argentina, Uruguay, organizațiile naționaliste (Frontul național de eliberare kurd, Ar-

mata populară de eliberare a Kurdistanului, Armata națională a Halistanului, Frontul de eliberare a Halistanului), organizațiile islamice (Grupul islamic înarmat din Algeria, Grupul Abu-Saiaf din Filipine, Horcat uli-Modjahedin localizată în Pakistan). Brusc a crescut în multe state, inclusiv în unele state din CSI, valoarea membrilor organizațiilor teroriste extremiste de „profil larg” care sunt niște structuri mafioate ce aplică unele forme și metode de activitate teroristă.

În ultimele decenii se constată amplificarea activităților de coordonare și interacțiune a organizațiilor teroriste, crearea mecanismelor de completare sistematică a organizațiilor teroriste cu noi membri, instruirea acestora, asigurarea propagării activității teroriste, asigurarea financiară și tehnico-materială a grupărilor teroriste. Perfecționarea aspectului organizațional al terorismului care se apropie tot mai mult de criminalitatea organizată este determinată de faptul că foarte mulți oameni îl consideră drept calea cea mai eficientă de soluționare a problemelor [6, p. 416].

Un rol important în sporirea competenței liderilor teroriști în asigurarea operativității în fazele de informare, pregătire și desfășurare a acțiunilor teroriste îi revine progresului informațional și tehnico-științific. Drept indicator al bunei organizări a terorismului internațional servește planificarea și sistematizarea eficientă a activității teroriste, fenomen caracteristic îndeosebi pentru cele mai mari și active organizații teroriste și este legat de abordarea strategică a unor obiective de perspectivă îndelungată de timp, prin care urmează să fie realizate concepțiile ideologice ale acestora [5, p. 30].

Sunt cunoscute un șir de legități de constituire a structurilor teroriste de tip extremist: 1) autonomia organizației de luptă în cadrul partidului politic corespunzător; 2) selectarea în organizație a persoanelor care se evidențiază prin viziuni extremiste, activități sociale marginale, tendințe de autojertfire; 3) pregătirea și efectuarea actelor teroriste în serie cu asasinarea persoanelor cunoscu-

te, cu explozii în locuri publice, cu luarea de ostatici, cu atacarea întreprinderilor, instituțiilor, organizațiilor, ambasadelor etc. și înaintarea ultimatelor organelor de stat; 4) sprijinirea pe formațiuni ilegale înarmate care desfășoară război de gherilă; 5) propaganda și formarea adeptilor, susținătorilor în rândul populației prin mijloace mass-media oficiale și clandestine; 6) promovarea în organele de drept, de informație și securitate a statului persoanelor devotate mișcării teroriste; 7) stabilirea legăturilor cu structurile analogice din alte state în vederea asigurării cu mijloace și resurse materiale, financiare și informaționale [6, p. 407-408].

Posibilitățile mari materiale și organizaționale ale terorismului care sunt obținute datorită susținerii de către anumite state sau cercuri politice influente sau de diaspore „înrudite” din statele dezvoltate servesc pentru desfășurarea activității organizațiilor teroriste în condițiile dinamice ale situației politice internaționale și interne, prin crearea mecanismelor de urmărire a oponentilor politici, transmiterea informației, asigurarea securității și operativității forțelor proprii, comunicarea eficientă cu executorii, aplicarea noilor tehnologii de violență etc.

Ca dovadă importantă a sporirii nivelului de organizare a terorismului este diversificarea și consolidarea infrastructurii organizațiilor respective. Aceasta se datorează creării în cadrul organizațiilor teroriste a subdiviziunilor specializate în asigurarea tehnică materială, elaborarea documentelor de acoperire și a materialelor de propagare, înființarea bazelor de dislocare a teroriștilor, de agrement și de spitalizare, a componentelor pentru antrenament, identificarea canalelor de finanțare a activității teroriste și aprovizionarea cu tehnică și mijloace necesare.

Un alt aspect al activității teroriste este obținerea mijloacelor necesare de la așa-numiții simpatizanți, reprezentanții diferitor pături sociale, diasporele etnice și religioase din statele străine. Susținerea terorismului poate avea diferite motive – de la solidaritatea statelor care aprobă practicile teroriste în

lupta cu oponenții lor până la nedorința altor state de a se confrunta cu forțele extremiste.

Activitatea teroristă trece prin schimbări esențiale de proporții. Potrivit unor autori, în prezent societatea se confruntă cu „superterorismul” care se manifestă prin următoarele:

a) reorientarea activităților teroriste asupra statelor lidere ale mapamondului; b) renunțarea la terorismul tradițional cu „rază mică de acțiune”; c) la pregătirea actelor teroriste, organizațiile mari mizează pe susținerea din partea anumitor grupuri de state, folosesc resurse financiare enorme, aplică cele mai performante mijloace tehnice și substanțe toxice noi. Organizațiile teroriste încearcă să intre în posesia armelor de distrugere în masă, au devenit mai strânse relațiile teroriștilor cu narcobusinessului și a traficului ilegal cu arme; d) a crescut considerabil nivelul intelectual al liderilor terorismului; e) frecvent actele teroriste se soldează cu victime omenesti, cu distrugerea bunurilor materiale și valorilor spirituale, infiltrând ostilitatea între state, provocând războaie, neîncredere și ură între grupurile sociale și etnice; f) terorismul își are rădăcinile în contradicțiile de ordin politic, economic și social avansate la scară mondială. Totodată, după proporțiile, orientarea și gravitatea consecințelor terorismul este extrem de periculos atât pentru stat, cât și pentru cetățeni. Amploarea terorismului la etapa actuală este fără precedent în istoria omenirii și se caracterizează prin globalizarea și universalizarea acestuia [5, p. 48]. Transformările care au cuprins terorismul contemporan impun necesitatea elaborării unor politici calitative noi de prevenire și combatere a acestuia, precum și revizuirea, dar și dezvoltarea în continuare a sistemului de idei, viziuni teoretice privind acest fenomen antisocial, deosebit de periculos și complicat.

Colaborarea organizațiilor teroriste la nivel național și internațional amplifică esențial potențialul distructiv al fenomenului dat. Organizațiile teroriste se asociază, de regulă, în baza aceluiași orientări ideologice

politice: de extremă stânga sau de extremă dreapta (Europa, America Latină), organizațiile naționaliste (Europa, Asia de Sud-Vest), formațiunile religioase extremiste, îndeosebi islamice (regiunea Balcani, unele regiuni din Asia, Africa de Nord etc.). Aceste tendințe, amplificându-se, găsesc expresie în dirijarea în comun a activităților și soluționarea problemelor de strategie și tactică (pe calea organizării consfăturilor coordonatorii, crearea organelor de coordonare, folosirea mijloacelor performante de telecomunicații), în schimbul de informații, acordarea ajutorului reciproc la organizarea și executarea actelor teroriste (facilitarea procurării clandestine a documentelor de acoperire, a mijloacelor necesare pentru comiterea actelor teroriste, pregătirea teroriștilor în centre de instruire, acordarea ascunzișurilor, participarea în comun la realizarea unor acte teroriste).

Una din cele mai importante forme organizaționale a terorismului este crearea asociațiilor teroriste internaționale mai mult sau mai puțin stabile, având orientări diferite: naționaliste (îndeosebi separatiste) sau islamice. Cea mai renumită asociație teroristă internațională este Frontul islamic internațional de luptă cu evreii și cruciații care întrunește un șir de organizații teroriste extremiste din Orientul Apropiat, Asia de Sud și alte regiuni, creată în ultimul deceniu al secolului trecut cu participarea activă a lui Osama Ben Laden. Pe parcursul ultimelor decenii s-a conturat și a luat amploare o tendință deosebit de periculoasă în organizarea terorismului contemporan – stabilirea unor relații durabile între organizațiile teroriste și comunitățile criminalității organizate. În statele lumii acest proces se află la etape diferite de dezvoltare ce se explică prin diferența de nivel al criminalității organizate și orientarea ideologico-politică a organizațiilor teroriste în aceste țări [5, p. 30].

Analiza sistemică a evoluției terorismului scoate la iveală legătura acestuia cu criminalitatea organizată care frecvent își soluționează conflictele prin acte teroriste [6, p. 408]. Cooperarea dintre organizațiile crimi-

nale și cele teroriste se realizează la inițiativa ambelor părți deoarece există cointerese reciproce. De obicei, organizațiile teroriste au nevoie de relații bune cu crima organizată pentru obținerea resurselor financiare necesare, iar comunitățile criminale organizate folosesc actele de tip terorist la realizarea intereselor lor. Esența acestei relații constă, de fapt, în înaltul potențial financiar propriu crimei organizate, care este valorificat pentru susținerea terorismului. În acest sens, ideologia devine factorul dominant sau cauza, iar criminalitatea organizată este doar o sursă sau o condiție ce oferă posibilitate grupurilor teroriste să-și îndeplinească obiectivele.

Cooperarea, în sensul ei direct, dintre două organizații – criminală și teroristă – este într-o anumită măsură neordinară. De fapt, aceasta poate fi atribuită organizațiilor teroriste sud-americane, unde teroriștii cumpără arme din banii proveniți din traficul de droguri. În Europa nu există o distincție clară între organizațiile criminale și teroriste, fiindcă aceleași persoane sunt implicate în ambele tipuri de activități, fiind membri ai unei anumite organizații [7, p. 534-535].

Criminalitatea organizată dispune de un potențial înalt privind aplicarea violenței în scopuri criminale; structurile acesteia de obicei dispun de o ierarhie complexă, de forțe și mijloace speciale pentru aplicarea violenței (grupuri de „soldați”, structuri de securitate etc.), sistematic apelând la violență în practica cotidiană, inclusiv pentru soluționarea unor astfel de probleme ca asigurarea securității proprii organizației, lupta cu concurenții din lumea interlopă, aplicarea influenței fizice asupra obiectelor (surse ale îmbogățirii criminale), obținerea și consolidarea pozițiilor în aparatul de stat și altele. În anumite condiții, structurile criminalității organizate trec la aplicarea violenței teroriste pentru atingerea scopurilor politice concrete, supuse în consecință intereselor lor economice.

În acest caz, se are în vedere folosirea metodelor teroriste pentru zădărnicierea măsurilor politice întreprinse de autorități

(privind lichidarea corupției, lupta cu narcobusinessul etc.), pentru susținerea forțelor politice loiale structurilor criminalității organizate, trecerea în organele de conducere a reprezentanților lor ori crearea propriului lobby în instituțiile statale, sau invers – înstrăinarea de la putere a anumitor lideri politici și aplicarea influenței în vederea formării opiniei publice necesare, influențarea comportamentului alegătorilor în timpul campaniilor electorale prin intimidarea părtașilor activiștilor sociali sau politici nedorțiți.

În asemenea cazuri, criminalitatea organizată folosește în diferite proporții structurile de care dispune sau cele create adăugător pentru săvârșirea acțiunilor violente întru atingerea scopurilor politice propuse sau interacționează cu organizațiile politice extremiste, inclusiv teroriste, datorită coincidenței scopurilor. Concomitent poate avea loc și un proces invers – apelarea organizațiilor teroriste la practicile criminalității organizate, ceea ce presupune, de obicei, tendința anumitor organizații teroriste sau a forțelor politice extremiste ce stau în spatele lor să folosească resursele ilegale suplimentare în lupta pentru preluarea sau menținerea puterii de stat, pentru soluționarea problemelor separatismului național sau regional, pentru mobilizarea intereselor unor păături ale populației în scopul împotrivirii autorităților și altele.

O altă modalitate de interacțiune a organizațiilor teroriste cu structurile criminalității organizate constă în necesitatea terorismului de a primi mijloace financiare pentru înfăptuirea activității sale, pentru procurarea armamentului și altor mijloace necesare săvârșirii actelor teroriste. În procesul soluționării problemelor indicate mai sus, organizațiile teroriste colaborează cu structurile criminalității organizate o perioadă mai lungă sau mai scurtă de timp, inclusiv participă la anumite tipuri de business criminal sau de sine stătător creează anumite genuri de „activitate comercială”. Una din variantele cunoscute în acest sens este participarea unor organizații teroriste la narcobusiness, trafic

de arme etc. Comasarea terorismului cu criminalitatea organizată duce la lărgirea considerabilă a posibilităților financiare, materiale și de alt gen, coroborarea infrastructurilor, situație care în prezența anumitor condiții poate căpăta un caracter ireversibil [5, p. 32]. Există interferențe evidente între organizațiile teroriste și cele criminale. Astfel, numeroși infractori de drept comun, deosebit de calificați în „profesia” lor, sunt racolați în grupările teroriste pentru executarea atentatelor cu caracter politic. Într-un mod asemănător, organizațiile criminale practică preponderent activități ilicite în scopul acumulării de bani, dar totuși, având și interese politice în măsura în care guvernul nou-format favorizează sau stânjenește afacerile lor murdare. Din acest motiv distincția dintre actele teroriste politice și cele criminale nu este întotdeauna evidentă, existând un șir de cazuri când criminalii își „maschează” activitățile redându-le un caracter politic.

O legătură strânsă există între terorismul internațional și criminalitatea organizată transnațională, businessul cu stupefiante, spălarea banilor, traficul ilegal cu armament și transportarea ilegală a substanțelor nucleare, chimice, biologice și a altor materii periculoase, dictează necesitatea îmbunătățirii coordonării eforturilor la nivel național, sub-regional, regional și internațional, cu scopul majorării reacției de ripostă internațională la acest serios pericol pentru securitatea internațională [6, p. 422].

Dezvoltarea proceselor criminogene și criminale pe teritoriul statelor CSI este însoțită de ambele aspecte punctate, adică al terorismului și al criminalității organizate. Cel mai evident acest proces se manifestă în regiunile cu probleme acute de ordin etnic, național, confesional, separatist, cu contradicții regionale etc. (de exemplu, în republicile transcaucaziene, regiuni din Asia Centrală, Federația Rusă, în Caucazul de Nord și alte regiuni) [5, p.32].

În organizațiile teroriste contemporane din diferite motive activează profesioniști care anterior au trecut pregătirea specială, au

acumulat experiență de luptă în numeroase zone de conflict făcând parte din componența serviciilor ce asigură securitatea statului. Fiind concediați în urma reorganizării serviciilor speciale și întregului sistem de ocrotire a dreptului, ei se transformă în marginali atrași de mediul criminal [6, p. 409].

Terorismul contemporan se manifestă prin forme noi, de aceea este necesar a fi examinat ca tip infracțional organizat [9]. Terorismul nu poate exista în lipsa unei activități criminale organizate. Aceasta se referă și la infracțiunile cu caracter terorist care indică direct legătura între manifestările terorismului și criminalitatea organizată. În această ordine de idei, în literatura de specialitate frecvent este folosită expresia „Terorism și organizație teroristă”.

O trăsătură esențială a criminalității organizate este corupția [8, p. 258]. Deoarece terorismul cuprinde trăsăturile generale ale criminalității organizate, acesta se caracterizează prin prezența obligatorie a legăturilor de corupție [9]. Terorismul și corupția sunt strâns legate între ele. Actualmente, realizarea eficientă a terorismului este imposibilă fără corupție. Pericolul terorismului sporește acolo unde este înalt nivelul corupției și invers, cu cât este mai înalt nivelul corupției în stat, cu atât mai favorabile sunt condițiile pentru dezvoltarea terorismului. Organizațiile teroriste stabilesc legături de corupție în vederea dobândirii informației necesare, a mijloacelor și instrumentelor pentru săvârșirea infracțiunilor teroriste, precum și pentru a fi invulnerabile pentru organele statului antrenate în lupta împotriva terorismului. Persoanele publice implicate în activități coruptive cu organizațiile teroriste au ca scop îmbogățirea personală care se exprimă în obținerea banilor, bunurilor, privilegiilor, serviciilor și altor avantaje.

Studiile terorismului contemporan indică nivelul înalt de organizare a acestuia, ceea ce sporește esențial importanța fenomenului dat ca factor destabilizator în societatea umană. Eficiența luptei împotriva terorismului întotdeauna va fi determinată de caracte-

rul adecvat al sistemului de măsuri elaborate de comunitatea mondială, de rolul fiecărui stat în contracararea acestui flagel, precum și de obiectivitatea și oportunitatea identificării transformărilor care au loc în conținutul, organizarea, strategia și tactica terorismului, de nivelul analizei acestor schimbări și de prognozarea evoluției acestora.

La ora actuală se acordă atenție prioritară coordonării la nivelul comunității mondiale în vederea elaborării și aplicării măsurilor care ar reduce din eficiența proceselor de organizare și dirijare a terorismului, ar lipsi organizațiile teroriste de resurse tehnico-materiale și financiare principale, ar destrăma și lichida infrastructura terorismului, precum și ar zădărnici sistemele de interacțiune ale acestuia cu alte fenomene antisociale. Atingeră obiectivelor punctate sunt prevăzute și de Rezoluția Consiliului Securității ONU, nr. 1373 din 28 septembrie 2001.

Bibliografie

1. лунеев В.В. Организованная преступность, уголовный терроризм в условиях глобализации. //Социологические исследования. 2002, с. 60-67.
2. Dinicu Anca, Fața nedorită a globalizării: crima organizată și terorismul. <http://www.armyacademy.ro/biblioteca/anua-re/2004/a28.pdf>.
3. Nistoreanu Gh., Păun C., Criminologie, București, Ed. Didactică și Pedagogică, 1995, 352 p.
4. Cheleş Marilena, Terminologie de specialitate. Terorism. Antiterorism, București, 1993, 243 p.
5. Организованный терроризм и организованная преступность. Под ред. Долговой А. И. Москва, Российская криминологическая ассоциация, 2002, 304 с.
6. Кваша Ю.Ф., Зайналабилов А.С., Зрелов А.П. и др. Криминология. Ростов-на-Дону, Феникс, 2002, 470 с.
7. Amza Tudor, Criminologie teoretică. Teorie reprezentativă și politică criminală. București, 2000, 583 p.
8. Криминология. Под ред. В.Н. Кудрявцева и В.Е. Эминова. Москва, Юрист, 1995, 511 с.
9. Григорьев А.А. Взаимосвязь терроризма с организованной преступностью и коррупцией. /Вопросы управления, вып. 08, 2009. <http://vestnik.uapa.ru/ru/issue/2009/03/19/>

Despre autor

Gheorghe GLADCHI,
doctor habilitat în drept,
profesor universitar al Catedrei „Științe penale” a Facultății Drept
Academia „Ștefan cel Mare” a MAI
e-mail:ggldadchi@yahoo.com
tel.: 068077955

About author

Gheorghe GLADCHI,
PhD,
university professor of the Department
“Criminal Sciences” of the Law Faculty
“Ștefan cel Mare” Academy of MIA
e-mail:ggldadchi@yahoo.com
tel.: 068077955